

Janneke Leunissen-Rooseboom

Onder een bleek zonnetje hadden we een kynologische ontmoeting met Janneke Leunissen-Rooseboom, waarbij de kernwoorden zijn: levendig, betrokken, bezorgd maar ook hoopvol. Het werd een boeiende ochtend.

Vergezeld door een van haar prachtige korthaar Chow Chows, Oopke, die bedachtzaam en rustig naast de tafel het discours volgde, belichtte en toetste Janneke sprankelend en betrokken de actualiteit in kynologisch Nederland en er ontspon zich een gesprek over idealisme, het verleden, het heden en de toekomst van de rashondenfokkerij.

Emmalaan watcher

Janneke is opgeleid als socioloog en journalist en het kynologisch schrijven is altijd de hoofdstroom in haar leven geweest. Janneke heeft zelf vele jaren voor De Hondenwereld geschreven. Na de eerste artikelen over de Curly Coated Retriever en de Chow Chow raakte ze gaandeweg meer betrokken bij het blad. Ten tijde van het hoofdredacteurschap van Bas Bosch was Janneke de zogenaamde 'Emmalaan watcher' en volgde ze kritisch en betrokken het bestuur van kynologisch Nederland. Het schrijven voor De Hondenwereld stopte in het jaar 2000. Wat bleef was de liefde en gedrevenheid voor het kynologisch schrijven en - tot haar pensionering bij BBPress afgelopen jaar - het tezamen met Bas Bosch uitgeven van kynologische boeken.

Vanaf 2000, toen het nieuwe bestuur van de gedemocratiseerde Raad van Beheer aantrad, heeft Janneke vol idealisme voor de Raad gewerkt. Zij werkte mee aan de Kennel Gazet, het medium dat de vernieuwing zou communiceren, gemaakt door BBPress voor de Raad van Beheer. Helaas is dat krantenproject wegens gebrek voortijdig gestopt maar Janneke is vanuit haar eigen bedrijf, Redactie Rooseboom, werk voor de Raad van Beheer blijven doen: schrijven voor de website van de kennelclub en voor Raad en Daad in Onze Hond. De samenwerking tussen de Raad van Beheer en Onze Hond is per eind 2011 gestopt.

Liefde voor de Chow

Sinds 1971 heeft Janneke Chow Chows, waarbij ze haar hart heeft verpand aan de

korthaar Chow Chow die ze sinds 1978 heeft en sinds 1979 fokt. Toentertijd was de korthaar Chow praktisch uitgestorven maar inmiddels gaat het wereldwijd beter. De inzet en toewijding van Janneke eind jaren zeventig en tachtig zullen daarbij zeker een rol hebben gespeeld. Zo nam zij contact op met iedere te traceren korthaar Chow-bezitter ter wereld en spoorde deze mensen aan met hun kortharen te gaan showen en fokken. Op dat moment was dat niet gebruikelijk. Kortharen werden over het algemeen niet gezien als iets om trots op te zijn. Pups waren moeilijk te plaatsen. Keurmeesters stuurden kortharen de ring uit omdat ze geen echte Chows zouden zijn. Een groepje enthousiastelingen in de Verenigde Staten vatte het plan op voor de Society for the Preservation of the Smooth Chow Chow. Janneke en haar man Leo werden uitgenodigd mee te doen als 'founding members'.

Naast de fokkerij van korthaar Chows, waar zij ongeveer één à twee nesten per jaar van fokt onder de kennelnaam Van het Bossche Front, heeft Janneke ook vier nesten Curly Coated Retrievers op de wereld gezet. Het samenzijn met de honden, het zich verdiepen in een ras, is de andere hoofdstroom in Janneke's leven. Ze leeft met man Leo dan ook met en tussen een tiental Chows in een historische boerderij in Groningen.

Gekwetst

Janneke vertelt: 'Ik heb al lang iets met vrijwilligerswerk in relatie tot de kynologie, als actieveling maar ik heb er ook mijn afstudeerscriptie in het kader van sociologie van de arbeid aan gewijd. De kracht van de kynologie - dat het een hobbysector is, een organisatie gebaseerd op liefde voor het thema en drijvend op vrijwilligers - breekt nu op, want daar heeft de maatschappij en hebben de media geen begrip voor. Omdat pups worden verkocht en niet weggegeven, zien ze ons als commercieel en rekenen ze ons af op ons product, als waren we een bedrijf dat rommel aflevert'.

Janneke voelt zich dan ook gekwetst door de berichtgeving in de media omdat, zoals zij zegt, deze berichtgeving geen afspiegeling is van de hondenwereld zoals zij die uit haar persoonlijke beleving kent.

Visionairen

Dat er negatieve aandacht voor de rashond zou gaan komen dreigt al zolang, volgens Janneke, maar niemand in de kynologie wilde er maar iets van horen en niemand heeft voldoende visie en charisma gehad om die boodschap overtuigend te brengen. Wie minder handig communiceerde werd 'weggezet'.

Wat volgens haar nodig was geweest om de nare situatie van nu te voorkomen, was

een visionair afkomstig uit de branche zelf, de kynologie. Iemand die enerzijds begrip en respect heeft voor wat fokkers doen en meemaken, maar die de kynologie overtuigend de spiegel kon voorhouden dat het de verkeerde kant op ging en dat er maatregelen nodig waren uit lijfsbehoud.

Professor dr. J. Bouw was zo iemand, volgens Janneke, maar de tijd was binnen de eigen gelederen nog niet rijp, hij was simpelweg te vroeg. 'Naar wat ik me kan herinneren, was hij heel zachtaardig, hetzelfde geldt trouwens voor drs. G.J. Ubink.' Dat waren roependen, constateert Janneke, geen leiders! Ze vervolgt haar analyse: 'Wie in de periode daarna kwam en meer vechtlust had, had helaas allengs te veel 'af te rekenen' aan frustraties dat de georganiseerde kynologie het in hun optiek maar niet wilde begrijpen. Voorbeelden zijn ir. Ed J. Gubbels en dierenarts Helga van Voorthuysen, die ik beiden

rond 2000 heb meegemaakt, met respect en waardering voor hun inzet.'

Janneke vervolgt: 'Daar is het, denk ik, steeds misgegaan. Namelijk bij niemand van de visionairen heeft de kynologie zich veilig kunnen voelen omdat die mensen niet ook warmte voor het bestaande konden opbrengen, althans uitstralen'.

De boodschappers van toen zijn diep gefrustreerd geraakt en presenteren zich nu als vijanden, vindt Janneke, om vervolgens te concluderen dat de kynologie dom is geweest om in ieder geval hun bedoeling niet te willen oppikken en zich als een egel heeft gedragen: denkend dat als je je oprolt en naar je eigen buik kijkt het gevaar wel zal wijken.

Fokkerij is toe aan herziening

Janneke heeft naar eigen zeggen in haar benaderingswijze en zienswijze toch ook wel wat meegekregen van haar gymnasium- β opleiding. Zij is ervan overtuigd dat

de insteek van de populatiegenetici geen flauwekul is, al plaatst ze er als kanttekening nadrukkelijk bij dat de boodschap nog wel moet worden ingesteld op de specifieke branchekenmerken van de kynologie.

Haar boodschap is in ieder geval dat zowel de rashondenfokkers als de keurmeesters maar ook, zoals zij dat noemt, 'het puppypubliek' moeten gaan inzien dat overdrijving welzijnrisico's oplevert en dat de klassieke manier van fokken aan herziening toe is.

Zo was de ontwikkeling sinds de Tweede Wereldoorlog dat bij de Chow een steeds zwaarder type als wenselijk werd gekwalificeerd. Deze tendens is door onder meer Janneke als bestuurder van de rasvereniging in de jaren tachtig aan de orde gesteld. Omdat het fokken op zwaardere type gezondheidsschade veroorzaakte, is gepoogd draagvlak te creëren om de overdrijving niet te belonen of in de fokkerij

na te streven. Daartoe werden onder andere bijeenkomsten op het kantoor van de Raad van Beheer georganiseerd voor de keurmeesters en lezingen georganiseerd voor leden. Destijds was de weerstand onder fokkers om hun visie te wijzigen danwel aan te passen enorm groot. De missie is toen mislukt. Janneke staat nadrukkelijk een type voor dat het midden aanhoudt en bij de fokkerij dient te allen tijde het welzijn van de hond het leidende thema te zijn. Gezondheid is de basis van normaal, zegt Janneke, en daarnaast vindt zij wel degelijk schoonheid van belang. Mensen willen namelijk een hond die voldoet aan de rasstandaard.

Lijfsbehoud

Nu reageert de kynologie onder invloed van druk van buiten wel, stelt Janneke, en ze ervaart het niet als negatief wat er gebeurt: 'Eindelijk, eindelijk, dat is wel de manier waarop ik dit allemaal beleef. Maar het gaat te snel en er gebeurt te veel, omdat de kynologie de regie niet voert, maar geregisseerd wordt.' De Raad van Beheer en de georganiseerde kynologie hebben de afgelopen tijd laten lopen, de tijd niet goed benut om zich te wapenen. Ook op dit moment gebeurt dit volgens Janneke onvoldoende en zij ervaart de ondernomen acties van de Raad van Beheer deels als *window dressing* uit lijfsbehoud. De sluisdeuren zijn als het ware open gegaan en het water golft en kolkt, waar we, als we snuggerder waren geweest, de stroom rustig via een kanaal of nog liever via een prachtig beekdal hadden kunnen laten verlopen.

Window dressing, werken aan de buitenkant, is volgens Janneke in dit stadium noodzakelijk omdat het momenteel de overleving op korte termijn dient. Maar de pijn zit volgens haar in het overleven op lange termijn. Dat betekent dat de georganiseerde kynologie al die hobbyisten en vrijwilligers mee moet zien te krijgen. En dat bereik je volgens Janneke niet door regels op te leggen. Regels zijn in feite een teken van armoede, vindt ze. Een traject

dat Janneke voorstaat, is de betrokken mensen innerlijk te laten toegroeien naar meewerken in de goede richting: het Astrid Indebro verhaal (DVM/PhD, wetenschappelijk directeur Noorse Kennelclub, Adjunct Professor Noorse School voor Dierwetenschappen en President van de FCI Fokkerij Commissie, red.) dat vertelt dat heel veel kennis verzamelen noodzakelijk is, terwijl teveel regelgeving zonder visie tot niets leidt.

De Raad als denktank

Belangrijk probleem hierbij, constateert Janneke, is hoe fokkers met de verkregen kennis om zouden moeten gaan omdat het hebben van kennis de problematiek alleen maar meer ingewikkeld maakt. Met zorg stelt ze 'dat het moeilijke traject in handen ligt van amateurs en vrijwilligers. De expertise om zo'n proces te begeleiden, is in de besturen van de rasverenigingen en, als ik me niet vergis, ook in het bestuur van de Raad van Beheer niet dik gezaaid. Dus dat is nu mijn zorg: de sluisdeuren zijn geopend, maar hoe gaan we deze stroom

de juiste kant op krijgen? De besturen van de rasverenigingen hebben daar zeker steun bij nodig, maar ik verwacht niet dat die komt'. Eigenlijk zegt Janneke dat de Raad van Beheer voor een infrastructuur voor de rasverenigingen zou moeten zorgen: scholing en service intern gericht en een visie waarmee de buitenwacht wordt geïnformeerd. Wel is Janneke blij met de door de Raad van Beheer gehouden bijeenkomst voorafgaand aan de laatst gehouden Algemene Ledenvergadering met Kay van de Linde en Maurice de Hond. De uitnodiging door de Raad van Beheer geëntameerd om de georganiseerde kynologie een spiegel te komen voorhouden, wordt door Janneke toegejuicht omdat er eindelijk eens tijd wordt genomen om in die spiegel te kijken en men niet meer weg kijkt. Maar het is hard, zegt ze, wat we nu te zien krijgen. De afronding van het gesprek leidt tot de conclusie dat Janneke weer helemaal begeesterd raakt van een Raad van Beheer zoals zij ooit eens hoopte dat die vanaf 2000 worden zou: een denktank en servicebureau voor de kynologie. 🐾